

NYNÄSHAMNS NATURSKOLAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2010

Inledning

Nynäshamns Naturskola startade 1988 och lokalerna ligger ute på Sjöudden vid sjön Muskan i Ösmo. Naturskolan tar emot barn/elever från 4 års ålder upp till 16 år. Naturskola är inte en plats utan ett arbetssätt som bygger på utomhuspedagogik. Skolklasserna har en naturskoledag per läsår. Då bedrivs det ett undersökande arbetssätt kring olika teman. Inför varje Naturskoledag förbereds klassen av sin lärare, därpå sker efterarbete på hemskolan. Varje årskurs har sitt eget tema t.ex., småkryp i skogsbacken, sinnena, forntida tekniker, vinterekologi och inventering i Alhagens våtmark. *Genom att på ett tidigt stadium vara ute mycket i naturen grundläggs en känsla för naturen, det i sin tur ger en grund att förstå våra miljöproblem.*

Anställda

Under året var Mats Wejdmark anställd 100 % som chef för Naturskolan. Robert Lättman-Masch har varit anställd 100 % som naturskolelärare under året. Under en period under våren anställdes utomhuspedagogen Ammi Wohlin på timmar med anledning av slutförandet av boken "Att lära in svenska ute".

Praktiserande

I slutet av vårterminen (från 7/5) och under hela höstterminen har Jonas Paulman varit på Nynäshamns Naturskola. Han har bidragit till att Naturskolans grundskötsel och utveckling av utemiljön fått ett uppsving under detta händelserika år.

Klasser

Klasserna kommer till Naturskolan en gång per läsår. Antalet syns nedan.

Tid	Antal klasser/grupper	Antal elever/barn
Vårtermin 2010	35 st*	Ca 875
Hösttermin 2009	49 st	Ca 1225
Totalt	84 st*	Ca 2100

* Det låga antalet klasser under våren beror delvis på att flera dagar ställdes in p.g.a. kylan.

* Det låga antalet klasser och under hösten beror på att åk 2 är flyttade från höstterminen 2010 till vårterminen 2011.

Följande teman gällde för de olika årskurserna

4-5 år	Skatan
6-år	Ekorren
Åk 1	Småkryp i skogsbacken,
Åk 1-3	Sinnena (Kyrkskolan)
Åk 1-3	Småkryp i vatten (Fagervik)
(Åk 2)	(Sinnena) flyttade till vt 2011
Åk 3	Forntida tekniker
Åk 4	Vinterekologi
Åk 5	Elden
Åk 6	Livet i Alhagens våtmark,
Åk 9	Kvävets väg genom en våtmark
Grundsär 1-6 + 7-9	Småkryp i vatten
Träningskolan	Sinnena
Backlura/Linnea	Sinnena

Kurser

Följande kurser/föreläsningar/workshops har arrangerats av Naturskolan under året.

Vårtermin 2010			Hösttermin 2010		
Kurs	Kurslängd	Antal deltagare	Kurs	Kurslängd	Antal deltagare
Utematte workshop Matematikbiennalen Stockholm	1 tim	20	Skogen som klassrum Dag 1 Småkryp, Utesvenska,	4 x heldag	4 x 25
Grön Flagg Föreläsning Vanstaskolan	1 tim	10	Skogen som klassrum Dag 2 Utematte, Uteengelska	4 x heldag	4 x 25
Expert forum COBWEB Nynäshamn	3 x heldag	29	Utemattekurs Haningskola Nynäshamn	3 tim	18
Utematte Workshop Kiyosato, Japan	1 tim	30	SPRING-projektet Föreläsning Nynäshamn	1 tim	17
Utomhuspedagogik Föreläsning Kiyosto, Japan	1 tim	30	Utemattekurs skola Finland	Heldag	30
Utomhuspedagogik Föreläsning Nagoya, Japan	1 tim	60	Utemattekurs Östersund	3 tim	21
Utematte/utesvenska Workshop Tokyo, Japan	1 tim	20	Utemattekurs skola Haningskola Nynäshamn	3 tim	45
Utematte Workshop Tobetsu, Japan	1 tim	10	Våtmark Alhagen Info och workshop Personal BUF	2,5 tim	12
Utomhuspedagogik Föreläsning Sapporo, Japan	1 tim	40	Utesvenska Naturskolor Nynäshamn	heldag	18
Utematte Nat.sk.för. årsmöte Danmark	1 tim	10	Utemattekurs Skola Gotland	3 tim	27
Grön Flagg Föreläsning Nynäshamn	2 tim	15	Samarbetsövningar och språk utomhus Nynäshamn	heldag	11
Utemattekurs Förskola Nynäshamn	2 tim	21	Om Naturskola Föreläsning Nynäshamn	1 tim	5
			Utemattekurs Östersund	3 tim	30
			SPRING-projektet Föreläsning och diskussion	3 tim	6
Totalt	5 dagar	295 st	Totalt	15 dagar	440 st

Utveckling av teman, läromedel och kurser

Utomhusmatematik, skolan

På senhösten 2005 kom boken på 135 sidor ut med titeln ”Att lära in matematik ute”. I boken presenteras ett stort antal utomhusövningar sorterade under uppnåendemålen inom matematik för årskurs 5 och 9. Fram till december 2010 har boken sålts i över 20000 ex (tjugotusen). Boken har även översatts och getts ut i Lettland under titeln ”Matematika Mežā”. Delar av boken finns också på ryska, estniska och finska.

Under hösten inleddes arbetet med revidering av boken med anledning av de nya kursplanerna som kommer att gälla fr.o.m. ht 2011.

- Möten i Uppsala med ”utemattegruppen”, som består av Nynäshamns Naturskola, Falu Naturskola och Upplandsstiftelsens Naturskola, anordnades 1/6, 12-13/10 och 15/12.

Utomhusmatematik, förskolan

I början på vintern 2007 kom boken ”Leka och lära matematik ute”. Den har fram till december 2010 sålts i över 20000 ex (tjugotusen). Under året har boken översatts till japanska och ett kapitel är layoutat för att kunna visas i Japan. Förlaget kommer med hjälp av Naturskolans kontakt i Japan att fatta beslut om eventuell utgivning av boken i Japan.

Utomhussvenska

Nynäshamns Naturskola har tillsammans utomhuspedagoger från Älvkarleby, Uddevalla, Skärholmen, Södertälje och Lund skrivit boken ”Att lära in svenska ute”. Boken släpptes sista veckan i oktober. Under våren ägnades den mesta tiden åt korrekturläsning och fotografering. Hösten innebar täta kontakter med förlaget när bokens layout gjordes. Under hösten planerades också kursupplägget med boken som kurslitteratur. Barn- och utbildningsförvaltningen i Nynäshamns kommun har beslutat att köpa boken och 2 timmars utbildning till alla lärare i kommunen. Utbildningen äger rum under 2011.

- Återkommande träffar har anordnats i arbetet med boken 25-16 januari i Lund och 4-5 maj i Nynäshamn.

Att lära in ute året runt

Nynäshamns Naturskolas egen bok ”Att lära in ute året runt” som släpptes 2008 används nu som obligatoriskt läromedel på flera lärarhögskolor i Sverige.

Nätverk

Naturskolan driver nätverk inom skola och förskola för att stimulera arbete för en hållbar utveckling inom kommunen. Skolan har 14 *miljögruppsrepresentanter* och förskolan har 23 *miljöombud*. Följande möten har ägt rum under året. På dessa möten får Naturskolan ut information om t.ex. Utomhuspedagogik, gårdsutveckling, Grön Flagg, miljöplaner, aktuell miljökunskap och nya kurser. Deltagarna har möjlighet att delge varandra erfarenheter kring miljöarbete, gårdsprojekt och få stöd i olika frågor.

Vårtermin 2010		Hösttermin 2010	
Nätverk	Antal tillfällen	Nätverk	Antal tillfällen
Skolans miljögrupp	3 x 2,5 tim	Skolans miljögrupp	3 x 2,5 tim
Förskolans miljöombud	3 x 2 tim	Förskolans miljöombud	2 x 2 tim

Grön Flagg

Naturskolan informerar och stimulerar skolor och förskolor att arbeta med Grön Flagg. Det är Håll Sverige Rent som administrerar och utmärker skolor och förskolor i hela landet. Naturskolan informerar på nätverksträffar, planeringsdager och personalkonferenser. Dessutom betalar Naturskolan anmälningsavgiften på 500 kr till Håll Sverige Rent för de skolor och förskolor som anmäler sig.

Grön Flagg är ett minimiljöledningssystem där en miljögrupp bildas och bestämmer sig för fem mål som man vill arbeta för under minst ett halvår. Målen gäller sex olika teman; närmiljö, klimat och energi, vattenresurser, livsstil och hälsa, konsumtion och kretslopp. Efter godkänt arbete tilldelas skolan eller förskolan ett diplom och en flagga. Sen gäller det att sätta upp fem nya mål för att få behålla flaggan.

Aktuell information om vilka som arbetar med Grön Flagg finns på www.hsr.se. Klicka på Grön Flagg och på "vi som är med".

December 2010 är 4 förskolor och 4 skolor certifierade enligt Grön Flagg. Enligt Nynäshamns lokala miljömål ska minst 50 % av skolorna och förskolorna vara certifierade enligt Grön flagg eller liknande innan 2012.

Vanstaskolan hissade sin flagga 3 februari 2010.

Filmer

På hemsidan finns nu de filmer som det lokala produktionsbolaget Prospericon har producerat. På www.nynashamnsnaturskola.se ligger filmerna om varje tema/program som klasserna har under sin skoltid när de besöker Nynäshamns Naturskola. Här finns också den 16 min långa informationsfilmen om Nynäshamns Naturskola. Sedan tidigare ligger även de av Ljungbergsfonden finansierade filmerna om utomhuspedagogik och de böcker i serien "Att lära in ute" som beskrivs ovan. Den nya filmen om boken "Att lära in svenska ute" som producerades under hösten har finansierats av förlaget Outdoor Teaching.

Nynäshamns Naturskola i pressen

- Intervju i radio Stockholm 19/3.
- Artikel i Nynäshamnsposten 19/3 om COBWEB.
- Artikel i en av Japans största tidningar Asahi Shinbun 25/3 om besöket i ett hotat naturområde inför COP 10.
- Intervju i LO-tidningen 8 april om Japanresan.
- Artikel i Nynäshamnsposten om resan i Japan.
- Artikel i Nynäshamnsposten 18/6 om de japanska advokaternas besök.
- Artikel i Nynäshamnsposten om planteringen av ett träd på Vanstaskolans gård.
- Artikel i Familjdaghem om hållbar utveckling i nr 2/2010.
- Artikel i Nynäshamnsposten om den engelska landskapsarkitekten Ian Simkins besök angående SPRING.
- Artikel i Nynäshamnsposten om den nya boken "Att lära in svenska ute"

Projekt och kampanj

SPRING-projektet (förskolornas och skolornas utemiljö)

Bakgrund

Förskolegårdsprojektet startades i början av 2001. Syftet med projektet är att utveckla förskolegårdarna inom Nynäshamns kommun så att de kan bidra till att barnen får nära naturupplevelser och ökad kunskap om ekologi, kretslopp, växter och djur. Vidare ska de fylla barnens behov av motorisk träning, lek, god hälsa, upptäckarglädje, kreativitet, lugn och ro mm. Initiativet till projektet har tagits av förskolornas miljöombud. Med tiden har även skolornas gårdar kommit med i projektet.

I Barn- och utbildningsnämndens **investeringsbudget** för 2003-2006 fanns skol- och förskolegårdsprojektet med som en post. Pengarna blev ett lyft för arbetet med gårdarna. Det började hända saker ute på förskolor och skolor. Under 2004 gjordes en dokumentation som beskriver vad som hände under projektets gång.

Det nya **skol/förskolegårdsprojektet** tog vid där det förra projektet avslutades. Projekttiden var 2004-2006. Målet med projektet var att alla förskolor och skolor inom Nynäshamns kommun skulle arbeta aktivt med att utveckla sina gårdar både kortsiktigt och på lång sikt. Under 2007 fanns det pengar kvar och skolor och förskolor fortsatte sitt arbete med att utveckla gårdarna.

SPRING

Under 2007 föddes det nya unika folkhälsoprojektet SPRING (Skugga Pedagogik Rörelse I Natur- och Gårdsmiljö) och påbörjades 2008. Under 2009 var det i full gång och aktuell information finns på www.nynashamnsnatorskola.se/spring

Syftet med SPRING är att utforma utemiljöer vid förskolor och skolor som stimulerar till fysisk aktivitet, skyddar mot skadlig UV-strålning, ökar koncentrationsförmågan hos barnen och att använda utemiljöerna pedagogiskt.

Det långsiktiga målet med projektet är att det ska integreras i ordinarie verksamhet i kommunen, att de aspekter som SPRING bygger på ska tas i beaktande då nya förskolor byggs och när underhåll av förskolegårdar och skolgårdar genomförs. Detta ska uppnås genom att projektet skapas inom ordinarie verksamhet med samverkan mellan kommunens förvaltningar.

Under 2010 fortsatte projektet med arbete på de gårdar som ingår i projektet.

- SPRING:s styrgrupp hade möte 8/3, 15/4, 27/4, 6/5, 24/5, 11/8, 19/8, 25/8, 17/11, 24/11
- Möten med Statens konstråd ägde rum 13/4, 27/4, 11/8,
- Möten med personal i skolor och förskolor: Mats var på Vanstaskolans skolgårdsmöte 21/1, Robert var på möte på Svandammsskolan om deras "Lugna skogen" 22/1, Mats var på Vika förskolas gård 3/5, Mats var på möte 10/5 om "Lugna skogen" på Svandammsskolan, Mats och landskapsarkitekten Anna Lenninger var på möte på Vika skolas gård 20/5
- Möte med bl.a. fastighet och rektor 11/2 om Statens konstråd nya uppdrag där skolor kan få delta i konstnärsprojekt med gestaltning av utemiljöer.
- Mats var på möte 19/4 med fastighet och planvelningen om detaljplanen.
- Jonas Paulman som cyklat från Malmö via flera svenska städer och planterat träd kom till Vanstaskolan gård 17/6. Mats och Robert och Liselott Vahermägi för Barn- och utbildningsförvaltningen närvarade när fastighet planterade en kastanj på gården. En sten med en skylt om barnen rätt till en värdig barndom placerades framför trädet.
- Robert föreläste om SPRING på vänortsbesöket 27/8 på Skärgårdshotellet.
- Engelsen och landskapsarkitekten Ian Simpkins och representanter för Karolinska Institutet besökte Fagerviks förskola och Segersängs förskola för att få en inblick i hur SPRING-projektet fungerar i Nynäshamns kommun.
- Mats hade möte med Vanstaskolans skolgårdsgrupp 17/11 angående projektet med Statens konstråd.

- Lotta Hjelm på fastighet bjöd in representanter för Södertörnskommunerna till Naturskolan för genomgång av SCAMPER och SPRING 19/11. Denna träff var ett led i att få till ett policydokument som beskriver hur en "bra" skol/förskolegård ska vara utformad.
- Robert och Mats hade ett uppföljande möte med Lotta Hjelm om detta dokument 24/11.
- Mats var på Satens konstråds kick off 7/12 och redogjorde för Vanstaskolans projekt.
- Mats och Robert hade möte med Statens konstråd och Liselott Vahermägi 13/12 angående gestaltningen av Vanstaskolans gård och finansiering av dito.

Humlans förskola. Ny mark bakom förskolan har under hösten annekterats genom att ett nytt staket sattes upp utanför det gamla. Träd och buskar kommer att ge mer skugga och ytan ska öka den fysiska aktiviteten hos barnen.

Vaktbergets förskola. En ny trappa med flera funktioner. Trappan stimulerar spring och kan även fungera som sittplatser och läktare. Två träd i trappan ger skugga och ökar trivsln.

Svandammskolan. Det nya uterummet "Grönan" som ska användas för utomhuspedagogik under lektionstid. Området har begränsats i ena änden av ett staket med stolpar och sly som eleverna själva flätat in.

Vanstaskolan. Ett träd planteras i söderläge på den annars karga asfaltsyten för att ge skugga och ökat spring.

EU-projektet COBWEB

Detta EU-projekt är tänkt att vara ett gränsöverskridande samarbete där nyckelaktörer, universitet, museer och natur och miljöskolor tillsammans skapar miljöpedagogiska material och program som berör människors känslor och sinnen. Samtidigt förenas den senaste kunskapen om status på miljö och hållbarhet med en effektiv miljökommunikation. Projektplaneringen startade i augusti 2007 och har utvecklats till ett gott samarbete. Den bärande tanken för planeringsprocessen har varit att skapa ett "arbeta och lära tillsammans"-projekt med gemensamma konkreta resultat och transnationella värden. Nynäshamns Naturskola kommer att skriva naturteman för förskola/skola som kan användas i alla länder; Finland, Estland, Lettland och Sverige. Nynäshamns Naturskola är den enda svenska partnern och projektet pågår 2009 - 2011.

Under dagarna 15-18 mars stod Nynäshamns Naturskola värd för ett s.k. expertforum. 29 personer från Finland, Estland och Lettland besökte då Nynäshamn. Deltagarna fick vara med om utomhusaktiviteter, föreläsningar och diskussioner kring det gemensamma projektet.

Den 20-24 september stod Estland för höstens expertforum och deltagarna träffades återigen i Tallinn och Tartu.

I projektet har Nynäshamns Naturskola under året producerat några läromedel. Det ena "växternas kretslopp" handlar om hur man kan arbeta med växter och hållbar utveckling. Häftet innehåller 40 olika övningar med åk 1-9 som målgrupp. Det andra läromedlet är ett häfte som handlar om vattenresurser och är tänkt att användas som ett hjälpmedel för skolor och förskolor när de ska arbeta med Grön Flagg och väljer temat vattenresurser. Målgruppen är förskola till åk 9 och häftet är strukturerat så att man som lärare kan använda målen som de presenteras eller att man plockar intressanta aktiviteter eller bara låter sig inspireras.

Samarbetsövningar utomhus för att svetsa samman deltagarna från de olika länderna.

Prova på tema elden precis så som åk 5 gör.

Anders Zzczepanski föredrog om utomhuspedagogikens fördelar.

MSF med miljöstrategen i spetsen berättade om Nynäshamns kommun miljöarbete.

Lena Kautsky berättade om Östersjön som känsligt bräckt innanhav.

Skogen som klassrum

Under året genomfördes ett projekt under rubriken "Skogen som klassrum". I detta projekt förenades **Naturskyddsföreningens** ambition att skydda barnens skogar och **Naturskoleföreningens** ambition att barn och elever ska få lära utomhus i skola och förskola. Fortbildningsdagen *Skogen som klassrum* syftade till att inspirera pedagoger att använda skogen som pedagogisk resurs. Fortbildningen leddes av naturskolepedagoger med mångårig erfarenhet av att ordna fortbildning i utomhuspedagogik. Kommunens politiker och tjänstemän bjöds in till en timmes diskussion om behovet av skogar för barn. Denna diskussion leddes av Naturskyddsföreningens lokala krets. Deltagande lärare fick i uppgift att mellan det första och andra fortbildningstillfället genomföra och dokumentera en utomhuspedagogisk övning med sina elever. **Sammanlagt deltog 7 naturskolor runt om i Sverige och utbildade över 800 lärare** i NO, svenska, matte och engelska utomhus. Varje skola som deltog fick två heldagar kurs gratis. Projektet finansierades av pengar från Friluftsrådet. Nynäshamns Naturskola är en av de naturskolor som varit med i projektet och utbildat skolor i Stockholmstrakten.

Håll Nynäshamn Rent – v 17 – Nationella städveckan

Projektet genomfördes som ett samarbete mellan Parkavdelningen och Nynäshamns Naturskola. 11 förskolor och 12 skolor i kampanjen som är en del av Håll Sverige Rents nationella skräplockarkampanj v 17. **Det placerade Nynäshamns kommun på första plats i Stockholms län och nionde plats av de 246 kommuner som deltog i hela Sverige.** Parkavdelningen lånade ut plockstavar till deltagarna, samlade in alla sopor som sorterats i tre fraktioner. Naturskolan höll i kontakterna med skolor och förskolor och distribuerade pedagogiskt material och lärarhandledningar. 7 skolor och 6 förskolor redovisade hur många kg sopor de samlat in; det blev 995 kg brännbart, 142 kg glas, 301 kg metall.

- Mats hade möte med Kjell Stokki 23/2 inför nationella städveckan v 17.

Hagmarksprojektet

Bakgrund: *Hagmarksprojektet* i Sunnerby har under året fortsatt. Syftet med projektet, som startade 1997, är att kombinera utomhuspedagogik med IT (datorer, digitalkamera, bildbehandling, multimedia). Eleverna i Sunnerby som har jobbat med projektet har varit mellan 6 och 9 år.

I projektet förenas IT, utomhuspedagogik och naturvård genom att studier och arbete är förlagt till Torps hage (Axels hage) som är 12,5 ha stort. Den ursprungliga floran och faunen i hagmarken är hotad på grund av igenväxning som i sin tur beror på att hävden upphörde när jordbruket moderniserades. Ett mål är att få tillbaka den ursprungliga hävdgynnade floran och faunen. Med hjälp från bland annat tre rektorsområden, Landstingets miljövårdsfond och Nynäshamns kommuns miljövårdsfond samlades 98000 kr in i början av projektet. Pengarna har använts till bland annat röjning och gärdsgårdsbygge.

Detta har hänt under året:

- Samarbetet med Svenska Naturskyddsföreningen fortsatte med bland annat röjning, fagning och ängsslåtter med lie in en mindre del av hagmarken.
- Under växtsäsongen betade ca 25 får i hagen.
- Ett vindskydd uppfördes av Gymnasiets bygglinje. Nynäshamns Naturskola bekostade bygget som gick på 10000 kr.
- Mats och Jonas fällde två träd i hagen 12/5.
- Mats var på möte på Sunnerbyskolan 28/9 om arbetet i hagmarken.
- Arbetet som tidigare berört åk F-3 gäller fr.o.m. detta år också åk 4 och visa klasser i åk 5.
- Nu har det avsatts pengar för arbetet i hagmarken. Det innebär bland annat att lärarna kan uppdatera hemsidan och få tid att planera arbetet i hagen.

Information om projektet finns på www.nynashamnsnaturskola.se under rubriken "projekt/kampanj". Här finns länken till Sunnerbyskolans nya hemsida om projektet.

Resan till Japan

I januari kom en inbjudan från Rikkyo University i Tokyo. Nynäshamns Naturskola bjöds, tillsammans med naturskolorna i Falun och Halmstad, in till en två veckors lång utbildningsresa 20 mars -3 april. **Syftet med resan var att informera om naturskolornas arbetsätt som ett exempel på lärande för hållbar utveckling med särskilt fokus på biologisk mångfald.** Genom att bevara skolnära naturområden bevarar vi både pedagogiska resurser och biologisk mångfald för framtiden. I Japan används inte utomhuspedagogiska metoder inom ordinarie skoltid som i Sverige och därför kändes vårt uppdrag viktigt. I Tokyo, Nagoya, Sapporo och Kiyosato höll vi föreläsningar om vad naturskola och utomhuspedagogik är och vi hade Workshops i matematik och språk utomhus. Deltagarna fick göra samma övningar som våra svenska lärare och förskolelärare gör när de kommer till Naturskolan på kurs.

Vi fick möjligheten att besöka en skola utanför Tokyo som är den första skolan i Japan som anmält sig till Grön Flagg. I privatskolor finns det större möjligheter att bedriva alternativa undervisningsformer än i de kommunala. Ungefär en procent av eleverna i Japan går i privata skolor. Elever och lärare berättade om sitt arbete och vi berättade om hur Grön Flagg fungerar i Sverige. Kontakter knöts och skolan kommer att få en vänskola i Sverige att utbyta erfarenheter med. Utomhus genomförde vi matematik- och språkövningar med lärare, föräldrar och elever.

I Tobetsu utanför Sapporo besökte vi en naturskola som erbjöd skolor olika teman med lokal anknytning t.ex. ett brödtema i samarbete med en lokal bagare. Då får eleverna baka bröd först efter att de har samlat jäst från klöverblommor, salt från havsvattnet och socker från meloner och kärnat smör av mjölk från traktens bönder. Anslagen till den pedagogiska verksamheten, som ligger utanför skoltid, räcker inte till och därför finansieras också verksamheten med hjälp från lokala företag. Ett exempel är den tomatodlartävling som klasserna kan delta i. Priset till vinnande klass är kompostjord från Coca Cola, resterna från Coca Colas tillverkning av japanskt grönt te.

Vi besökte två naturområden med stor biologisk mångfald som nu är hotade av exploatering. Dessa områden skulle kunna vara fantastiska pedagogiska resurser för invånarna i miljonstäderna Tokyo och Nagoya. För att belysa frågan pratade vi med tidningsreportrar och blev citerade i en av landets största tidningar, vi tog upp saken med vice borgmästaren i Nagoya, med parlamentsledamöter i Tokyo och inte minst med Japans miljöminister som sedan tog upp vårt ärende i parlamentet. Med alla dessa föreläsningar, workshops och möten med människor på olika nivåer har vi i alla fall gjort vårt allra bästa för att uppmärksamma närnaturen, lärmiljöerna och den biologiska mångfalden som potentiella pedagogiska resurser i lärandet för hållbar utveckling.

En längre artikel och en utförlig rapport om resan till Japan finns på hemsidan www.nynashamnsnaturskola.se

En av många höjdpunkter på resan; mötet med Japans miljöminister i Tokyo 2 april 2010.

Naturskolans hemsida

Under hela året har bilder från klassernas besök här på Naturskolan lagts ut på hemsidan under förutsättning att medgivande funnits från föräldrarna. Oftast har de redan samma kväll kunnat gå ut på nätet och sett vad deras barn gjort under dagen. **Den pedagogiska idén** med detta är att föräldrarna ska ställa frågor och locka barnen att berätta om dagen. Att berätta om och reflektera över nyvunna kunskaper är det bästa sättet för en elev att fördjupa sina kunskaper.

På hemsidan finns dokument som inte alla ska få tag på, som är till för pedagoger inom Nynäshamns kommun. De är tillgängliga för dem som har fått koden dit. Här finns t.ex. en handledning om hur man kan arbeta med tema ekorren. Handledningen har arbetats fram under flera år och skyddas därför av lösenord.

Nu finns alla filmer utlagda på hemsidan; om böckerna, klassteman och filmen om Nynäshamns Naturskola.

www.nynashamnsnaturskola.se

Terrarieutställning

Naturskolan har en **permanent terrarieutställning** och hyser ett antal olika djur i syfte att visa hur man kan pedagogiskt använda dessa för att resonera med elever vad olika djur kräver för att överleva och för att synliggöra ekologiska problem. Att sköta och odla djur har också ett stort värde för att utveckla den empatiska förmågan hos barn. Djuren har också en avdramatiserande effekt då många barn bär på en rädsla för till exempel ormar, spindlar och kackerlackor.

På Naturskolan finns ormar, ödlor, skalbaggar, döds-kallekackerlackor, syrsor, vandrande pinnar, fågelspindel mm. De klasser, lärare eller förskolepersonal som vill komma på studiebesök får göra det och de som vill påbörja en odling får ta med sig djur från Naturskolan. Naturskolan har också skrivit ett eget **handledningshäfte** (ht 2000) för lärare och förskolepersonal som finns att köpa hos ett läromedelsförlag.

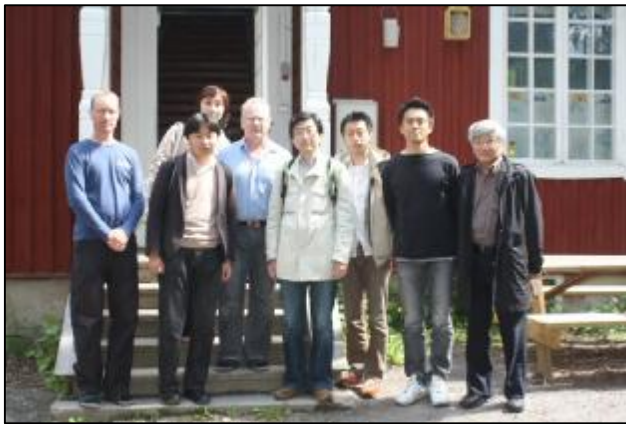

Under året införskaffades en ny skäggagam och en ny chilensk fågelspindel. Tanken är att de ska vara vana vid beröring och inte bli rädda när eleverna umgås med dem...

...och tanken med det är ju att eleverna ska vänja sig och inte bli rädda för djuren.

Besök och studiebesök

- Familjecentralen (Öppna förskolan) i Ösmo var på besök på Naturskolan 12/4 och 11/10. Barnen visades runt bland de olika terrarierna och de grillade vid lägerelden utanför.
- Breddals förskola gick Naturskolans Vilsestig 20/5 och Vansta förskola den 2/6.
- Sandskogens förskola gjorde ett besök och tittade på Naturskolan djur 14/6.
- Sex japanska advokater besökte Naturskolan 15/6 för att få veta mer om miljöutbildning och Nynäshamns lokala miljömål.
- SFI hade en dag på Naturskolan om småkryp och utesvenska 10/9.
- Sex lärare från Ryssland var på studiebesök tillsammans med arrangören Marilyn Barden 28/10. De fick se Naturskolans arbete med åk 1 och temat småkryp. De fick se Naturskolans Power Point om verksamheten.
- En klass från Svandammsskolan hade lägerskola på Naturskolan 11-12/11.
- Fem personer som läser magisterutbildningen i utomhuspedagogik i Linköping var på besök lördagen 13/11 för att höra om Naturskolans verksamhet.

Sex japanska advokater på studiebesök i juni och sex lärare från Ryssland på besök i oktober.

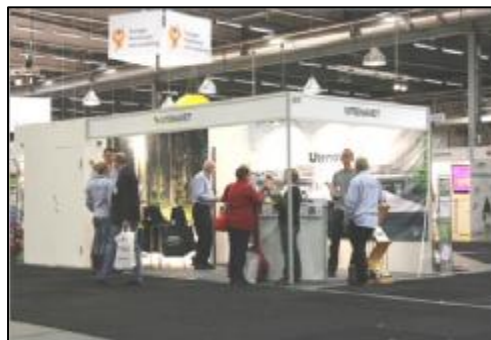
Övriga möten och aktiviteter

- Mats var på möte om Earth Hour 2010 12/1
- Mats var på planeringsmöte 15/1 på Naturskyddsföreningen för att dra upp riktlinjerna för projektet "Skogen som klassrum".
- Mats var på Utenavets (Nationellt nätverk för främjande av utomhuspedagogik) möte 2/2, 26-27/8 och 29/11 som representant för Naturskoleföreningen.
- Robert var med på Vanstaskolan när de fick Grön Flagg 3/2.
- Mats var på möte på Ankarets förskola för att diskutera utemiljön 4/2.
- Robert var på Folkhälsogruppens möte 17/2 och berättade om SPRING.
- Mats hade möte med Kjell Stokki 23/2 om den årliga kampanjen v 17 "Håll Nynäshamn Rent.
- Mats och Robert var på möte med produktionsbolaget Prospericon 6/5 angående filmen om Naturskolan. Mats hade ett uppföljande möte 13/9.
- Mats och Robert hade möte med förlaget Outdoor Teaching och Naturskolans kontakt i Tokyo, Akiko Sasaki 10/5 för att diskutera eventuell översättning av boken "leka och lära matematik ute".
- Mats och Robert gick igenom boken 11/5 med Akiko Sasaki och visade de övningar som finns i boken Leka och lära matematik ute".
- Mats var på möte 19/5 och 23/8 angående bomässan.
- Mats var på möte med Kyrkskolans slöjdlärare 14/6 med anledning av material till Åk 4 , vinterekologin.
- Mats och Jonas var i Alhagens våtmark 17/8 och röjde för att åk 6 och 9 skulle kunna ta sig ner till dammarna och göra sina undersökningar.

- Flera telekonferenser med Utenavet och Skypemöten med Japan har också hållits under året.
- Mats och Robert stod som representanter för Nynäshamns Naturskola i Barn- och utbildningsförvaltningens monter på bomässan 28-29/8.
- Mats var på möte med VA-förvaltningen om kampanjen Vett och Etikett på Toalett 6/9, 10/11.
- Mats hade möte med lönekontoret 14/9 angående EU-projektet COBWEB.
- Mats var på språksatsningens kick off 15/9.
- Prospericon filmade Roberts "prata" till filmen om boken "Att lära in svenska ute" 19/10.
- Mats var på möte med Ekoskolan i Tungelsta om deras utemiljö.
- Mats och Robert hade ett möte med förlaget Outdoor Teaching och Akiko Sasaki från Tokyo 11/11 angående planeringen av översättningen och eventuell lansering av boken "Leka och lära matematik ute".
- Mats och Jonas hade möte med Liselott Vahermägi 16/11 angående trädplantering i framtiden på olika gårdar i samband med att Jonas cyklar genom Sverige som en manifestation för barns rättigheter till en värdig barndom.
- Mats var på utvärderingsmöte 26/11 på Naturskyddsföreningen angående projektet "Skogen som klasrum".
- Mats var på möte med Viaskolans miljögrupp 14/12 angående Grön Flagg och temat vattenresurser.
- Mats var på möte med miljöstrategen 16/12 angående Earth Hour 2011 och filmen Home.

Ett av många viktiga personliga möten detta år. Här är mötet med förlaget Outdoor Teaching och Naturskolans kontakt i Tokyo.

Nynäshamns Naturskola fanns med i Utenavets monter på Skolforum detta år. Utenavet är ett nationellt nätverk för främjande av utomhuspedagogik.

Fortbildning, konferenser och seminarier

- Mats representerade Nynäshamns Naturskola och visade utematteböckerna på matematikbieten i Stockholm lördagen 30/10.
- Mats och Robert var på Matematikbiennalen 28-29/1 och hade workshop i utematte, visade utematteböckerna och informerade om Naturskolans kursutbud.
- Mats och Robert var på Naturskoleföreningens årliga fortbildningsdagar och årsmöte 21-23/4. Detta år arrangerades det av Naturskoleföreningens styrelse tillsammans med Naturvejlederforeningen i Danmark. Mötet hölls i Sletten på Jylland.
- Robert var på inspirationsträff på Nacka Naturskola med naturskolelärare från olika delar av Sverige 5/2. Utomhuspedagogisk verksamhet inom förskolan diskuterades.
- Mats och Robert var på fortbildning i att lära teknik ute på Linköpings Naturskola 9/2. Kursen gavs med anledning av att den nya boken "Att lära teknik ute" precis släppts.
- Robert var på FYSAM-seminarium på Söder 17/9. Seminariet handlade om förskolegårdar och fysisk aktivitet.
- Mats och utemattegruppen var på Förskolebiennalen 18-19/10 och höll i workshops, föreläsning och visade utematteböckerna.
- Mats och Robert var på skolforum som representanter för Nynäshamns Naturskola, Naturskoleföreningen och Utenavet 1-3/11. Information gavs om utomhuspedagogik, kursutbud och den för dagen färsk boken "Att lära in svenska ute".

Fastighet och utemiljö

Husets *underhåll* sköts av fastighetsförvaltningen och övrig skötsel och städning görs av Naturskolan. Under sommarlovet, jullovet och sportlovet måste Naturskolans olika djur ges mat och vatten två gånger i veckan.

Under våren högs ved för ett års förbrukning och lades in i källaren. Veden används till kurser och klassteman.

Med hjälp av Jonas kompetens har utemiljön fått ett lyft. Jonas har anlagt ett fjärilsland på framsidan, byggt ett vind- och regnskydd, byggt ett staket och satt upp flera skyltar i området.

Huset hyrs på vardagkvällar och ett stort antal helger av Ösmo Scoutkår som har omfattande verksamhet i huset och i omgivningarna.

Fjärilslandet börjar ta form. Till våren ska landet locka hit fjärilar och andra insekter. Bygget gjordes under biologiska mångfaldsåret som ett konkret exempel på hur mångfalden kan ökas i närmiljön.

För en naturskolechef gäller det att kunna hantera en motorsåg. Det går åt mycket ved i naturskolans verksamhet. Elden ger en speciell stämning när klassen samlas. För åk 5 är elden i fokus och gott samarbete krävs för att klara uppgifterna i vinterkylan.

Vind- och regnskyddet ska skydda eleverna eller deras ryggsäckar under besöket på Naturskolan.

Nynäshamns Naturskola 2010-12-22

Mats Wejdmarek och Robert Lättman

Postadress Nynäshamns kommun Naturskolan 149 81 Nynäshamn	Besöksadress Sjöudden Slutet på Storeksvägen Ösmo	Fax 08 520 38590	Tel/Mobil Mats 08 520 73709 Robert 08 520 73708	E-post mats.wejdmarek@naturskolan.pp.se robert.lattman@naturskolan.pp.se
		Hemsida www.nynashamnsnaturskola.se		